

SİNCAN 2 NO.LU L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2023/37

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 13.09.2023 tarih ve 2023/624 sayılı kararıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	2
B. Kurum Personeli	4
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	5
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar.....	5
B. Yönetim ve Personelin Tutumu	6
C. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları	7
Ç. Sağlık, Bakım, Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri.....	9
D. Beslenme.....	11
E. Faaliyetler ve Günlük Yaşam.....	11
F. Dış Dünyayla İletişim.....	13
IV. TAVSİYELER.....	14
A. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	14
B. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiye.....	15

KISALTMALAR

- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması
- SEGBİS** : Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
- COVID-19** : Yeni Koronavirüs Hastalığı

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı; *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2/1-k bendine göre UÖM; *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK' in görev ve yetki alanına girmektedir.

5. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik*

sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”

6. Anılan görevin icrası kapsamında, 27-28/2/2023 tarihlerinde Sincan 2 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup ziyaret heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ..., ve ... ile Psikolog ... ve Ankara Valiliği tarafından görevlendirilen bir Doktor ve bir Sosyal Çalışmacı yer almıştır.

7. Ziyaret, Kurum İdaresi ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Ön görüşmede; Ziyaret Heyeti tarafından ziyaretin amacı ve kapsamı ile TİHEK’in ulusal önleme mekanizması görevine ilişkin detaylı bilgiler verilmiş; Kurum İdaresinden Kuruma ilişkin genel bilgiler alınmıştır. Daha sonra ortak alanlar incelenerek gerekli tespitler yapılmıştır. Sonrasında özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler ile gizliliği sağlayacak şekilde Kurum personeli bulunmaksızın görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara²; TİHEK ve UÖM görevi hakkında genel bilgi verilmiştir. Akabinde Kurumda görev yapan personelle de görüşmeler gerçekleştirilmiş olup ziyaret, ilk gözlem ve tespitlerin Kurum İdaresiyle paylaşılmasını içeren son görüşme ile tamamlanmıştır.

8. Bu rapor, 9/1/2023 tarihli ve 2023/03 sayılı Kurul kararı ve Başkanlık makamının 24/2/2023 tarihli ve 19863 sayılı olurlarına istinaden 27-28/2/2023 tarihlerinde, Sincan 2 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen habersiz ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. 30/6/2006 tarihinde hizmet vermeye başlayan Sincan 2 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Ankara İli Sincan İlçesi Yenikent Adalet Mahallesi sınırları içerisinde, Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü içerisinde yer almaktadır. Kurum, Ankara şehir merkezine yaklaşık 40 kilometre uzaklıkta bulunmaktadır.

---

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

10. Kurumun toplam yerleşim alanı 132.500 metrekaredir. İhata duvarının içinde kalan güvenlik alanı 45.407 metrekare olup binanın yerleştiği alan ise 29.483 metrekaredir.

11. Kurumun kapasitesi mimari projesi itibari ile 480 kişilik olup, artan mevcut sebebi ile odalara ranza ilavesi yapılmak sureti ile kapasite 1724 kişiye çıkarılmıştır.

12. Kurum binası 2 katlı olup toplam 6 bloktan müteşekkildir. Ayrıca Kurum bünyesinde ayrı olarak ziyaretçi kayıt binası bulunmaktadır. A, B, C, E ve F bloklar hükümlü ve tutukluların 1, 3 ve 28 kişilik yaşam ünitelerinin, sosyo-kültürel faaliyetlere yönelik iş atölyelerinin, dersliklerin, spor ve sahne aktivitelerinin yapılabileceği çok amaçlı salonun ve açık spor alanlarının yer aldığı bloklardır. D blok ise idari birimlere ve açık, kapalı ve avukat görüşlerinin yapıldığı mekânlara ayrılmıştır.

13. Kurumda mahpusların kaldığı 58 adet 28 kişilik ünite bulunmaktadır. Her bir ünite, 4 kişilik ve 12 metrekare alana sahip 7 odadan oluşmaktadır. Bunun dışında Kurumda, 4 adet her biri 11 metrekare alana sahip 3 kişilik oda, 38 adet her biri 11 metrekarelik alana sahip tek kişilik oda, 5275 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi kapsamında akıl hastalığı dışında ruhsal rahatsızlığı bulunan mahpusun barındırıldığı 1 adet tek kişilik oda, 3 adet hasta odası ile 2 adet yumuşak oda bulunmaktadır.

14. 28 kişilik üniteler içerisinde, tüm mahpusların ortak vakit geçirebilecekleri ve mutfaktan yararlanabilecekleri 86 metrekarelik ortak yaşam alanı yer almaktadır. Ortak yaşam alanı, açık havalandırma avlusuna açılmaktadır. Ünitelerde aynı zamanda ortak kullanımlı tuvalet, duş ve lavabo bulunmaktadır.

15. 3 kişilik odaların bulunduğu ünitelerin her birinin içerisinde mahpusların kullanabileceği ve küçük bir mutfağın yer aldığı 84 metrekarelik ortak yaşam alanı yer almaktadır. Ortak yaşam alanı bu üniteye ait havalandırma bahçesine açılmaktadır. Banyo ve tuvaletler odaların kendi içerisinde kullanıma sunulmuştur.

16. Tek kişilik odalarda tuvalet ve banyo oda içerisinde yer almaktadır. Bu odalarda kalan mahpusların yararlanabileceği 2 havalandırma alanı bulunmaktadır.

17. Kurumda ortak alan olarak; 6 adet SEGBİS (Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi) cihazının yer aldığı bir SEGBİS odası, 2 adet halı saha, 3 adet berberhane, 1 adet çok amaçlı kapalı spor salonu, 1 adet sinema gösteri salonu, 5 adet derslik, 1 adet kütüphane, 55 adet görüşme kabininden oluşan kapalı görüşme alanı, 4 adet açık görüş alanı, 17 adet görüşme kabininden oluşan avukat görüşme odası, 14 adet eş görüş odası ve 1 adet ilk ve ortaöğretime yönelik elektronik sınav salonu bulunmaktadır.

18. Kuruma gelen engelli ziyaretçilerin açık görüş alanına erişimini sağlamak için 1 adet engelli asansörü bulunmaktadır.

B. Kurum Personeli

19. Kurum personelinin ünvan ve cinsiyete göre dağılımı aşağıda tablo şeklinde gösterilmiştir:

ÜNVAN	KADIN PERSONEL	ERKEK PERSONEL	TOPLAM	KURUMDA AKTİF GÖREV YAPAN
Kurum Müdürü	1	-	1	1
İkinci Müdür	-	4	4	4
Psikolog	7	-	7	6
Hekim	-	1	1	1
Diş Hekimi	-	1	1	1
Sosyal Çalışmacı	2	2	4	3
İnfaz ve Koruma Baş Memuru	1	5	6	6
İnfaz ve Koruma Memuru	34	319	353	297
Öğretmen	2	2	4	3
Sağlık Memuru	2	2	4	3
Hizmetli	1	1	2	2
Diğer	6	18	24	18
GENEL TOPLAM	56	355	411	345

20. Kurum personelinin 55'i diğer kurumlarda geçici görevli, 6'sı ücretsiz izinli, 5'i açığa alınmış olup; Kurumda 345 personel aktif olarak görev yapmaktadır

21. Kurumda aktif olarak çalışan 345 personelden 70'i ise Kuruma bağlı Sincan Kampüs Devlet Hastanesi, Etlik Şehir Hastanesi, Bilkent Şehir Hastanesi/Tutuklu ve Hükümlü Adli Psikiyatri Hastanesi ve Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görev yapmaktadır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

22. Ziyaret tarihinde Kurumda 446 hükümlü, 468 hüküm özlü ve 1201 tutuklu olmak üzere toplam 2115 mahpus barındırılmaktadır.

23. Kurumda 4 fiziksel engelli, 11 ruhsal engelli ve 1 zihinsel engelli olmak üzere toplam 16 engelli mahpus bulunmaktadır. Kronik rahatsızlığı bulunan mahpus sayısı 176'dır.

24. Kurumda yabancı, kadın ve çocuk mahpus barındırılmamaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

25. Kurumun ısıtılması doğal gazlı kalorifer sistemiyle sağlanmaktadır.

26. Havalandırma alanlarının sabah 08.00 ile akşam 17.00 arasında mahpusların erişimine açık olduğu İdare ve kendileriyle görüşme yapılan mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

27. Odalarda yapay aydınlatmanın yanında gün ışığından yararlanmayı sağlayacak pencerelerin de yeterli büyüklükte olduğu görülmüştür.

28. Mahpuslara Kuruma kabul sırasında ve ihtiyaca binaen dilekçe ile başvurmaları durumunda nevresim, yastık ve battaniye verildiği İdare tarafından belirtilmiş, görüşme yapılan mahpuslar da söz konusu durumu teyit etmiştir. Yapılan incelemelerde de mahpuslara söz konusu malzemelerinin verilmiş olduğu görülmüştür.

29. İdare, Kurumun su ihtiyacının Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumunun su depolarından karşılandığı ve mahpuslara süre ve miktar sınırlaması olmaksızın şebeke suyunun sağlandığı, su analizlerinin Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından yapıldığı bilgisini vermiştir. Su analiz sonuçları Heyet tarafından incelenmiş ve suyun içilebilir olduğu anlaşılmıştır.

30. Sıcak sudan günde 6 saat yararlanıldığı İdare tarafından dile getirilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar da günlük olarak 6 saat sıcak su verildiğini ve sıcak sudan yararlanma süresinin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir.

31. Ünitelerin temizliği, ünitelerde barındırılan mahpuslar aracılığı ile Kurum tarafından verilen veya kantinden tedarik edilen temizlik malzemeleri ile yapılmaktadır.

32. Kurumda 12 adet kurutma özellikli çamaşır makinesi ve 11 adet kurutma özelliği olmayan çamaşır makinesi olmak üzere toplam 23 adet çamaşır makinesi bulunmaktadır. Çamaşırpların, haftalık planlama ile her ünitenin kendi gününde çamaşırhaneden faydalanmak isteyen mahpusların dilekçe ile başvurmaları halinde yıkandığı İdare ve kendileriyle görüşme yapılan mahpuslar tarafından belirtilmiştir.

33. Engelli mahpusların kaldığı odalardaki merdivenlerde ve tuvaletlerde tutamacın bulunmadığı, ayrıca odalardan birinde tuvaletin herhangi bir bölmeyle ayrılmadan oda içerisinde yerleşik olduğu görülmüş, bu hususlar Ziyaret Heyeti tarafından İdareye bildirilmiştir. İdare tarafından ziyaret tarihinden sonra tarafımıza gönderilen görsellerden, merdiven ve tuvaletlere tutamaçların eklendiği, oda içerisinde bulunan tuvaletin bir bölmeyle ayrıldığı anlaşılmıştır.

34. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, emanette bulunan giysilerinin uzun süre değiştirilemediği şikâyeti alınmıştır. Konuya ilişkin olarak İdare; giysilerin açık görüş veya kapalı görüş sırasında mahpusların yakınları tarafından getirilebildiği, giysi değişimlerinin yaz ve kış mevsimi başlangıçlarında ve sonlarında yapıldığı, ayrıca mahpusun dilekçe ile talep etmesi durumunda deforme olmuş giysilerin değiştirildiği ifade edilmiştir. Ziyaret Heyetinin mahpuslarla görüşmeleri sırasında, birçok mahpusun üzerinde deforme olmuş giysiler bulunduğu görülmüştür.

35. Kurumun kapasitesinin 1724 kişilik olması ve hâlihazırda Kurumda kalmakta olan mahpus sayısının 2115 olması nedeniyle birçok üniteye yer yatağında yatan mahpusların olduğu görülmüştür.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu

36. Kurumda görev yapan tüm personele iş sağlığı ve güvenliği, ilk yardım, yangın söndürme, stresle başa çıkma, iletişim ve insan hakları gibi konularda eğitim verilmektedir.

37. Kurumda 2 farklı mesai sistemi uygulanmaktadır. Sabit çalışma esasına dâhil olan personelin mesai saatleri hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasındadır. Vardiyalı çalışma sistemine dâhil olan personel 08.00-20.00 ve 20.00-08.00 arasında olmak üzere 4'lü vardiya sisteminde çalışmaktadır.

38. Olağanüstü durumlar için Kurum personeline yönelik görevlendirme planı yapıldığı ve Kurum binasının görünen yerlerine asıldığı görülmüştür.

39. Sayımlar, sabah 08.00 ve akşam 20.00 saatlerinde olmak üzere, güvenlik ve gözetim servisi görevlilerinden oluşan ekipler tarafından vardiya değişiminde yapılmakta, bununla birlikte İdare tarafından uygun görülmesi durumunda da yapılabilmektedir.

40. Sabah sayımları, 5 kişiye kadar olan odalarda oda içerisinde, 5 kişiden fazla olan odalarda ise havalandırma bahçesinde ayakta sıralı bir şekilde; akşam sayımları ise odalardaki ortak alanlarda ayakta sıralı bir şekilde yapılmakta, İdarenin gerekli gördüğü durumlarda sabah ve akşam sayımları havalandırma bahçesi veya ortak alanda yapılmaktadır.

41. Ziyaretçi kabulü sırasında gerçekleştirilen aramalarda daha fazla sayıda kadın infaz ve koruma personeline ihtiyaç duyulduğu İdare tarafından belirtilmiştir. Kurum mevcudu dikkate alındığında 35 kadın infaz ve koruma personelinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

C. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları

42. İdarece, mahpusların yazmış oldukları dilekçelerin sabah sayımı esnasında odalardan toplandığı ve tasnif edildikten sonra gönderilmesi istenilen yerlere gönderildiği bilgisi verilmiştir. Kendileriyle görüşme yapılan mahpusların bazıları dilekçelerinin ilgili mercilere ulaştırılmadığını ifade etmiştir. Söz konusu hususa ilişkin olarak Kurum İdaresi tarafından, mahpusların aynı gün ya da 1 gün sonra dilekçe ile başvurduklarında dilekçe çıkış numaralarının kendilerine bildirildiği ifade edilmiştir. Kendileriyle görüşme yapılan mahpuslar ise dilekçe çıkış numaralarının kendilerine verilmediğini beyan etmişlerdir. Kurum kayıtları incelendiğinde mahpusların dilekçelerinin ilgili mercilere gönderildiği görülmüştür.

43. Kurumun iç kısmı, çatısı ve yakın çevresi toplam 340 adet güvenlik kamerası ile 24 saat izlenmektedir. Güvenlik kameralarının geriye dönük olarak 6 ay süreyle kayıt yapabildiği Ziyaret Heyeti tarafından tespit edilmiştir. Her ünitenin alt kat, üst kat ve ortak kullanım alanlarında 2'şer adet güvenlik kamerası, havalandırma bahçelerinde de 1'er adet güvenlik kamerası bulunmakta, bunun yanında yumuşak odalarda da güvenlik kamerası bulunmaktadır. Alt katlardaki güvenlik kameralarının çekim alanları ortak alanları kapsamakta, tuvalet ve banyoları kapsamamaktadır. Üst kattaki güvenlik kameralarının çekim alanı ise odaların giriş kısmını kapsamakta olup odaların içerisini kapsamamaktadır. Yumuşak odada bulunan güvenlik kamerasının çekim alanı tuvaleti de kapsamaktadır. Kapalı spor salonu, gümüş atölyesi ve kursların gerçekleştirildiği dersliklerde ise güvenlik kamerasının bulunmadığı, mahpus kabul alanı ve revir önünde yer alan kameraların konumları ve açıları

dolayısıyla kör noktalara sebep olduğu, bazı güvenlik kameralarının görüntü kalitesinin oldukça düşük olduğu görülmüştür.

44. İdarece, son 1 yıl içerisinde infaz hâkimliğine ceza infaz kurumu uygulamaları nedeni ile şikâyet yapılmadığı, infaz hâkimliği kararı veya ceza infaz kurumu savcısı talimatı ile değiştirilmiş uygulama bulunmadığı bilgisi paylaşılmıştır.

45. İdare, Kurumda son 1 yıl içerisinde 5 mahpusun kötü muamele iddiasıyla ilgili mercilere başvuruda bulunduğu bilgisini vermiştir. Söz konusu başvurular hakkında adli ve idari süreçlerin başlatıldığı, 4 başvuru hakkında iddiaların asılsız olduğu yönünde sonuca varıldığı, 1 başvuru hakkında ise inceleme sürecinin devam ettiği öğrenilmiştir.

46. Son 1 yıl içerisinde Kurumda kalan mahpuslardan 199’u hakkında adli soruşturma başlatılması için suç duyurusunda bulunulduğu, 344 mahpus hakkında da disiplin yaptırımı uygulandığı, mahpuslar arasında ölümle veya ağır yaralanmayla sonuçlanan bir kavga olayı yaşanmadığı bilgileri İdare tarafından paylaşılmıştır.

47. Kendileriyle görüşme gerçekleştirilen mahpusların çoğunluğu tarafından infaz ve koruma memurlarının kendilerine yönelik olumsuz tutum ve davranışlarının olduğu, Kuruma kabul sırasında aramaların gerçekleştirildiği kabinlerin hemen yanındaki odada, sağlık biriminde ise muayene sırasında Kurum hekimi tarafından kendilerine fiziksel şiddet uygulandığı iddia edilmekle beraber iddialar hekim tarafından reddedilmiş ve odada güvenlik kamerası bulunmadığı için bu iddialar Ziyaret Heyetince teyit edilememiştir. Mahpuslarca, Kuruma kabul aşaması ve revir birimi dışında da infaz ve koruma memurları tarafından fiziksel şiddet ve kötü muamelenin uygulandığı ifade edilmiştir. Söz konusu iddialar kapsamında, mahpusların istikrarlı bir şekilde aynı odayı tarif etmeleri üzerine mahpuslar tarafından tarif edilen odada Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede, odada güvenlik kamerası bulunmadığı, odadaki bir dolabın içerisinde ise 3 adet cop ve pantolon kemerlerinin bulunduğu görülmüştür. İdare tarafından; *“cop ve kemerlerin söz konusu odada şiddet uygulanması amacıyla bulundurulmadığının, mahpusların söz konusu odaya arama için alındığının ve aramaların yaklaşık 2-3 dakika sürdüğünün, detaylı aramaların ise daha uzun sürebildiğinin ve tutanağa bağlandığının”* ifade edilmesi üzerine koridorda bulunan ve odaya giriş ve çıkışları görmeye müsaade eden güvenlik kameralarının geçmişe yönelik kayıtları incelenmiş, bazı mahpusların içeride 10 dakikadan fazla kaldığı tespit edilmiştir. Uzun süren bu aramalar için Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in 34’üncü maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca düzenlenmesi gereken detaylı arama tutanaklarının talep edilmesi üzerine; *“söz konusu aramalara ilişkin detaylı*

arama tutanaklarının kilitli bir çekmece de bulunduğu, anahtarın ise o an Kurumda bulunmayan bir personel de olduğu için temin edilemediği” ifade edilmiştir.

Ç. Sağlık, Bakım, Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri

48. Sağlık servisinde genel muayene ve dış muayenesi hizmetleri verilmekte olup 1 hekim, 1 dış hekimi ve 3 sağlık memuru çalışmaktadır. Hekim ve dış hekimi 08.00-17.00 arasında, sağlık memurları ise 08.00-20.00 ve 20.00-08.00 arasında olmak üzere 2 vardiya halinde görev yapmaktadır.

49. İdare tarafından; sağlık biriminde hekimlerin reçete etmiş olduğu ilaç dışında ilaç bulunmadığı, soğuk zincir ile taşınan ilaçların usulüne uygun şekilde sağlık biriminde muhafaza edildiği, reçete edilen ilaçların aynı gün içerisinde anlaşmalı eczanelerden temininin sağlandığı ve mahpuslara aksatılmadan verildiği bilgisi verilmiştir. Mahpuslardan bazıları, kendilerine reçete edilen ilaçların verilmediği şikâyetinde bulunmuştur. Bu hususla ilgili olarak İdare tarafından; bazı ilaçların uyuşturucu ve uyarıcı madde olarak kullanılabilmesi nedeniyle ilaçların verilmesinde Kurum hekimi tarafından bu hususa dikkat edildiği ifade edilmiştir.

50. Hastaneye sevklerin, öncelikle kampüs içerisindeki devlet hastanesinin ilgili bölümlerine, ileri tetkik ve tedaviler için üçüncü basamak sağlık kuruluşlarına zaman geçirilmeden yapıldığı, acil durumlarda ise 112 Acil Servis aranarak gereken işlemlerin yapıldığı İdare tarafından belirtilmiştir. Mahpuslardan bazıları, muayene ve sevklerinin sağlanmadığını ifade etmiştir. Bu hususla ilgili olarak Ziyaret Heyeti tarafından sağlık servisinde yapılan incelemede, serviste acil müdahaleler için gerekli teçhizatın bulunduğu, günlük ortalama 90-100 arasında mahpusun muayene edildiği, sağlık talebine ilişkin dilekçelerin düzenli olarak arşivlendiği ve yapılan muayene işlemlerinin muayene kayıt defterlerine günlük olarak işlendiği görülmüştür. İdare, tüm mahpusların herhangi bir ayırım yapılmaksızın muayeneye çıkarıldığı bilgisini vermiştir. Ayrıca Kurum hekimi tarafından; psikiyatri bölümüne sevk talebinde bulunanlardan, uyuşturucu ve uyarıcı etkiye sahip ilaçlardan ikincil amaç sağlama nedeniyle sevk edilmek istedikleri anlaşılmanın sağlanmadığı ifade edilmiştir.

51. İdare ve kendileriyle görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından; kronik hastalıkları olan mahpuslar için planlanan tedavilerin aksatılmadan yerine getirildiği, kullanmaları gereken tıbbi cihaz ve materyallerin Kurum tarafından sağlandığı ifade edilmiştir.

52. Kurumda hasta, yaşlı ve engelli mahpusların özel ihtiyaçlarının Kurum ödeneği kullanılarak karşılanmakta olduğu İdarece ifade edilmiş, söz konusu durum görüşme yapılan mahpuslarca da doğrulanmıştır.

53. İdare, son 1 yıl içerisinde Kurumda ve Kuruma bağlı hastanelerde 1 intihar vakası ve 4 intihara teşebbüs vakasının gerçekleşmiş olduğu, intihar riski bulunan 11 mahpusun bulunduğu, bu kişilerin düzenli olarak takip edildiği bilgilerini paylaşmıştır.

54. Ziyaret Heyeti tarafından sağlık servisinde yapılan incelemede servisin hijyen koşulları bakımından uygun olmadığı gözlemlenmiş, ayrıca dış tedavisinde kullanılan araç ve gereçlerin sterilizasyonunun uygun bir şekilde yapılmadığı Ziyaret Heyetinde bulunan hekim tarafından değerlendirilmiştir.

55. Psiko-sosyal yardım servisinde 2 bireysel görüşme odası ve 1 grup çalışması odası bulunmaktadır. İdare, ihtiyaç durumuna göre sinema salonu ve dersliklerin de bireysel çalışmalar ve grup çalışmaları için kullanıldığı bilgisini vermiştir.

56. İdarece; Kuruma giriş yapan her mahpus ile bireysel ön görüşme yapılarak araştırma ve değerlendirme formunun servis uzmanları ve memurlar tarafından ayrı ayrı doldurulduğu, dilekçe ile talep eden mahpuslarla da bireysel görüşme yapıldığı, psikolojik durumu nedeniyle takibi yapılan kişilerin talep aranmaksızın durumlarına göre belli aralıklarla görüşmeye çıkarıldığı, yapılan görüşmelerde intihar riski olduğu düşünülen kişilere yönelik vaka toplantısı ve risk değerlendirme formu doldurularak bu kişilerin takibinin yapıldığı, ayrıca sigara, alkol ve uyuşturucu madde bağımlılığı ile öfke kontrolüne yönelik programların gerçekleştirildiği bilgileri paylaşılmıştır. Kendileriyle görüşme yapılan mahpuslar da giriş sırasında ve talep etmeleri halinde psikologla bireysel görüşmelere ve grup çalışmalarına katılabildiklerini beyan etmişlerdir.

57. Kendileriyle görüşme gerçekleştirilen mahpusların bazıları tarafından, saç-sakal tıraşının zorunlu tutulduğu, sakal bırakmak isteseler dahi izin verilmediği ifade edilmiştir. Konu ile ilgili olarak İdare tarafından, alışılmışın dışında olmadığı sürece saç ve sakalla ilgili herhangi bir kısıtlama yapılmadığı ifade edilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmeler sırasında saç ve sakal tıraşının zorunlu olduğuna ilişkin bir emarenin bulunmadığı, sakal bırakan mahpusların bulunduğu görülmüştür.

D. Beslenme

58. İdare, yemeklerin günlük iâşe bedeli kapsamında verildiğini, yemeklerin Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumunda yapılarak mevcut sayıya göre yemek servis aracı ile Kuruma gönderildiğini, gelen yemeğin odada bulunan mahpus sayısına göre tabldot şeklinde dağıtıldığını belirtmiştir. Kendileriyle görüşülen mahpuslar, yemeklerin tadının iyi olduğunu ve miktar olarak yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Ziyaret Heyeti de inceleme sırasında öğle yemeğini Kurum personeliyle birlikte yemiş ve öğle yemeğinin lezzeti, kalitesi ve doyuruculuğu Heyet tarafından yeterli bulunmuştur.

59. İdare, Kurumda kronik rahatsızlığı bulunan 66 mahpusa özel diyet yemeklerinin Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumunda bulunan diyetisyenlerin hazırladığı diyet programı doğrultusunda ve Kurumun sağlık görevlilerinin kontrolünde verildiği bilgisini vermiştir. Diyet yemeklerin verildiği, özel beslenme ihtiyacı bulunan mahpuslarca da doğrulanmıştır.

60. Kurum kantininde ürün çeşitliliğinin bulunduğu, hijyen ürünleri de dahil olmak üzere temel ihtiyaç maddesi olarak kabul edilen ürünlerin mevcut olduğu; fiyatların piyasa fiyatları civarında olduğu ve son kullanma tarihi geçmiş ürünün bulunmadığı görülmüştür.

E. Faaliyetler ve Günlük Yaşam

61. Eğitim-öğretim servisinde; dersane, kütüphane, meslek atölyeleri, bilgisayar sınıfı ve elektronik sınav salonu bulunmaktadır.

62. İdare tarafından, eğitim-öğretim servisinde 3 öğretmen ve 7 infaz koruma memurunun 08.00-17.00 saatleri arasında görev yaptığı belirtilmiştir.

63. Kurumda bulunan kurs faaliyetlerine ilişkin bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

KURS ADI	KATILIMCI SAYISI
Birinci Kademe Okuma Yazma Kursu	21
İkinci Kademe Okuma Yazma Kursu	19
Bilgisayar Kullanımı-Bilgisayar İşletmenliği (2 Grup Halinde)	24

Ahşap Şekillendirme (2 Grup Halinde)	23
Dekoratif Ahşap Süsleme (2 Grup Halinde)	29
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	12
Görgü Kuralları ve Birlikte Yaşama	19
Kur'an-ı Kerim	10

64. Kurumda bulunan okuma yazma kursuna katılımın okuma yazma bilmeyenler için zorunlu olduğu, katılmak istemeyenlerin seyir defterine yazıldığı İdare tarafından belirtilmiştir.

65. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından kursların yetersiz olduğu belirtilmiştir. Kurum kapasitesi ve mevcut kursların sayısı ile kurslardan faydalanan mahpus sayısı birlikte değerlendirildiğinde kursların çeşitlilik ve kapasite olarak talebi karşılama noktasında yetersiz olduğu değerlendirilmektedir.

66. İdare, Kurumda açık öğretim üzerinden ilkokul, ortaokul veya lise eğitimini sürdüren 380 mahpus bulunduğu bilgisini vermiştir.

67. Kurum bünyesinde iş kolu olarak; iç kantin (2 adet), dış kantin, terzi, fotoğrafhane, mobilya ve ağaç işleri, hamak yapımı, maket boncuk yapımı, resim, gümüş işleme, fotokopi ve çamaşırhane bulunmaktadır.

68. Ziyaret Heyetinin ahşap atölyesinde yaptığı incelemede çalışanların tahta tozuna maruz kalmalara karşı önlem olarak herhangi bir ekipman (gözlük ve maske) kullanmadığı görülmüştür. İdare ile yapılan görüşmede bu hususa ilişkin tavsiyede bulunulmuş, ziyaret tarihinden sonra İdare tarafından gönderilen görsellerden söz konusu tavsiyenin yerine getirildiği anlaşılmıştır.

69. İdare tarafından, toplam 41 mahpusun iş yurdu atölyelerinde çalıştığı, bu mahpuslara fiilen çalıştıkları gün nispetinde kısa vadeli sigorta primlerinin ödendiği bilgisi verilmiştir.

70. İdarece, Kurumda bulunan halı saha, çok amaçlı kapalı spor salonu ve sinema salonunun aylık olarak alınan kararlar doğrultusunda ve İdare ve Gözlem Kurulu Başkanı ve üyelerinin günlük onayıyla, blok ve ünite sıralamasına göre gerekli güvenlik tedbirleri çerçevesinde kullanıldığı belirtilmiştir. Kendileriyle görüşme yapılan mahpuslar, söz konusu faaliyetlere katılımlarının sağlandığını ifade etmişlerdir.

71. Kurumda mevcut olan kütüphane dışında, mahpusların Sincan Adalet Halk Kütüphanesinden de yararlandığı İdarece ifade edilmiştir. Kütüphanede kitap sayısının ve çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmüştür.

72. Mahpusların Kurum kütüphanesine ait 3 ve Sincan Adalet Halk Kütüphanesinden aldıkları 3 kitabı 15 gün süreyle odalarında bulundurabildikleri, 15 gün içerisinde temin ettikleri kitabı bitirememeleri halinde süreyi uzatabildikleri, aynı zamanda yakınları tarafından gönderilen 3 kitabı da odalarında bulundurabildikleri, mensup oldukları dinin kutsal kitabının, ibadet şekillerinin anlatıldığı kitapların, kutsal kitabı okumaya yönelik alfabe kitaplarının ve ders kitaplarının kitap sayı sınırına dâhil olmadığı bilgisi İdare tarafından paylaşılmıştır. Kendileriyle görüşülen mahpuslardan bazılarının, İdare tarafından sadece 1 kitap alınmasına izin verildiği yönündeki beyanları üzerine kütüphaneden alınan kitaplara ilişkin belgeler incelenmiş, birden fazla kitap alınabildiği görülmüştür.

F. Dış Dünyayla İletişim

73. İdarece, mahpusların haftalık 30 dakika görüntülü görüşme yapabildiği, yakını ziyarete gelmemiş mahpusların görüşme sürelerinin 60 dakikaya çıkartıldığı ifade edilmiş, mahpuslarla yapılan görüşmelerde de mahpuslar, İdarenin konuya ilişkin ifadelerini doğrulamıştır.

74. Kurumda toplam 30 adet ankesörlü telefon bulunmakta olup telefonların tamamı çalışır vaziyettedir.

75. Kapalı görüş alanında ise 50 adet dinlenilemez; 5 adet dinlenilebilir telefon bulunmaktadır. İdare tarafından, dinlenilebilir telefonların yalnızca terör örgütü üyeliği suçundan Kurumda bulunanlar için kullanıldığı belirtilmiştir.

76. İdarece, mahpuslara ayda 1 kez yaklaşık 50 dakika süreyle açık görüş, haftada 1 kez yaklaşık 45 dakika süreyle de kapalı görüş imkânı tanındığı ifade edilmiş, söz konusu hususlar mahpuslarca da doğrulanmıştır. Mahpuslar tarafından, açık görüş alanına yiyecek sokulmasına izin verilmediği ifade edilmiş, ayrıca açık görüş alanında mahpusların ve ziyaretçilerin görüşme süresini takip edebilmesi amacıyla yararlanabileceği bir duvar saatinin bulunmadığı görülmüş, açık görüşlerde yiyecek bulundurulmasına izin verilmesi ve açık görüş alanına duvar saati konulmasına yönelik tavsiyeler Kurum İdaresine aktarılmıştır. Ziyaret tarihinden sonra söz konusu tavsiyelerin yerine getirildiğine ilişkin belgeler Kurum İdaresince tarafımıza gönderilmiştir.

77. Kurumda 14 eş görüş odası bulunmaktadır. İdare, eş görüşmelerinin COVID-19 (Yeni Koronavirüs Hastalığı) Pandemisi öncesinde düzenli olarak yapıldığını ve eş görüşme odalarının yoğun olarak kullanıldığını, COVID-19 önlemleri kapsamında eş görüşmelerinin askıya alındığını ve söz konusu durumun devam ettiğini, eş görüş ödülü yerine açık görüş süresini uzatma gibi ödüllerin verildiğini ifade etmiştir.

78. Odalarda bulunan televizyonlardan 48 adet kanalın izlenebildiği İdare tarafından ifade edilmiş, Ziyaret Heyetince de teyit edilmiştir. Mahpuslar, televizyon kanallarının sayısından ve içeriğinden memnun olduklarını dile getirmişlerdir.

IV.TAVSİYELER

A. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

79. Mahpusların giysi değiştirme işlemlerinin talepleri doğrultusunda aksatılmadan yapılması,³

80. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde önemli sayıda mahpus tarafından kendilerine fiziksel şiddet uygulandığına ilişkin iddiaların dinlenilmesi ve yapılan incelemelerde fiziksel şiddete ilişkin emarelere rastlanmasından hareketle işkence ve kötü muamelenin önlenmesi, soruşturulması ve cezasızlığın önlenmesi için etkin önlemler alınması, bu kapsamda; Kurumda görevli personelin hizmet içi eğitim müfredatına, Birleşmiş Milletlerin İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi Kılavuzu (İstanbul Protokolü) başta olmak üzere işkence ve kötü muamele konusunda müstakil eğitimlerin dâhil edilmesi, mahpuslardan işkence veya kötü muameleyle dair herhangi bir şikayetin alınması durumunda geciktirilmeksizin gerekli araştırmanın yapılması ve adli makamlara bildirim sağlanması,⁴

---

³ “Kıyafet ve yatak takımı konuları, hijyen meseleleriyle yakından ilgilidir: Yetersiz kıyafet ve sağlıksız yatak takımlarının tümü, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin üçüncü maddesine aykırı sayılabilecek bir duruma katkıda bulunabilir.” (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Tavsiye Kararı, Rec(2006)2-rev, 11/1/2006, para. 20.)

⁴ “Sözleşme’ye taraf devlet, yetkisi altındaki ülkelerde işkence olaylarını önlemek için etkili kanuni, idari, adli veya başka tedbirleri alacaktır.” İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, (1984), 2’nci madde.

“Bütün mahpuslar, doğuştan sahip oldukları insanlık onuru ve değeri gözetilerek saygı ile muamele görecekler. Gerekeceği ne olursa olsun hiçbir mahpus işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleyle veya cezaya maruz bırakılmaz ve tüm mahpuslar bu tür muamelelerden ve cezalardan korunur. Mahpusların, personelin, hizmet sağlayıcıların ve ziyaretçilerin emniyeti ve selameti her zaman sağlanır.” (Birleşmiş Milletler (BM), Mahpusların Islahı İçin 70/175 sayılı Asgari Standart Kurallar, A/RES/70/175, 17/12/2015, Kural 1.)

81. Kurumdaki kameraların kör noktaları bertaraf edecek şekilde yeniden ayarlanması, kapalı spor salonu, gümüş atölyesi, derslikler ve mahpus arama kabinlerinin yanındaki odaya güvenlik kamerası konulması ve güvenlik kameralarının görüntü kalitesinin yükseltilmesi,

82. Yumuşak odadaki güvenlik kamerası görüntüsünün tuvalet bölümünü göstermemesini sağlayacak önlemlerin alınması,

83. Sağlık biriminde fiziksel ortamın ve malzemelerin düzenli aralıklarla temizlenerek hijyeninin sağlanması, diş tedavisinde kullanılan malzemelerin sterilizasyonunun düzenli aralıklarla yapılması,⁵

84. Kurumda mahpuslara sunulan kursların resim, müzik vb. kursları içerecek şekilde çeşitlendirilmesi ve daha fazla mahpusun kurslara katılımının sağlanması,⁶

85. COVID-19 tedbirleri kapsamında ara verilmiş olan eş görüş odalarının kullanımına tekrar başlanması,

B. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiye

86. Hâlihazırda kapasitesi artırılmış olarak hizmet veren Kurumun kapasite üzerinde mevcut barındırıyor olması sorununun çözümüne yönelik çalışmalar yapılması, bu kapsamda Kurumdaki nakil taleplerinin tekrar değerlendirilmesi,

hususları tavsiye edilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre: "Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

⁵ "Mahpuslar, hijyen ve mahremiyetin gözetildiği sıhhi imkânlarla her an ulaşabilmelidirler." (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, para. 19.)

⁶ "1. Hapis cezası veya bir kişiyi özgürlüğünden mahrum bırakan benzer tedbirlerin amacı, esas olarak toplumu suçtan korumak ve tekrar suç işlenmesinin önüne geçmektir. Bu amaçlara, sadece hapis cezasının, bu kişilerin serbest bırakıldıktan sonra, mümkün olduğunca, topluma yeniden entegrasyonunun sağlanması ve böylece kanunlara riayet eden ve kendini idame ettirebilen bir hayat sürmesine imkân sağlamak için uygulanması ile ulaşılabilir.

2. Bu doğrultuda, ceza infaz kurumu idareleri ve diğer yetkili makamlar, düzeltici, ahlaki, manevi, sosyal ve sağlık – spor temelli- nitelikler taşıyanlar da dahil olmak üzere eğitim, mesleki eğitim, iş ve uygun, mevcut olan başka destek türlerini sunmalıdır. Tüm bu programlar, faaliyetler ve hizmetler mahpusların bireysel ihtiyaçları doğrultusunda verilmelidir." (BMGK, 70/175(2015), para. 4.)

87. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin beşinci fıkrasındaki "*Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu konusu suç teşkil eden insan hakları veya ayrımcılık yasağı ihlallerini tespit ettiği takdirde, bunlarla ilgili suç duyurusunda bulunur.*" hükmü uyarınca raporun 47'nci paragrafında; mahpuslar tarafından iddia edilen hususlar ve Ziyaret Heyetimizce de yapılan tespitlerle ilgili olarak Türk Ceza Kanunu uyarınca fiillerin takdir ve tasnifi Savcılık makamı tarafından yapılmak üzere raporun bir örneğinin Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine,

88. Ayrıca 47'nci paragrafta mahpuslar tarafından iddia edilen hususlar ve Ziyaret Heyetimizce de yapılan tespitlerle ilgili olarak idari yönden soruşturma hususunun değerlendirilmesi için raporun bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

karar verilmiştir.